

เอกสารสำหรับเผยแพร่สื่อมวลชน

การประชุมนานาชาติและการประชุมสุดยอดคณะกรรมการแม่น้ำโขง

ระหว่างวันที่ 2-5 เมษายน 2557

โรงแรมเดอะ เร็กซ์ เมืองโฮจิมินห์ ประเทศเวียดนาม

เกี่ยวกับการประชุมนานาชาติและสุดยอดคณะกรรมการแม่น้ำโขง

การประชุมสุดยอดคณะกรรมการแม่น้ำโขงครั้งที่สองเป็นการพบปะหารือกันระหว่างนายกรัฐมนตรีจาก 4 ประเทศสมาชิก ได้แก่ เขมร ลาว ไทย และเวียดนาม รวมทั้งผู้แทนจากประเทศจีน และพม่า นอกจากนี้ยังมีผู้นำจากส่วนต่าง ๆ ในภูมิภาค ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการน้ำและคณะทูตานุทูต เพื่อนำเสนอประเด็นปัญหาการจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติในแถบลุ่มแม่น้ำโขง อันจะนำไปสู่การจัดตั้งยุทธศาสตร์และนโยบายการทำงานของคณะกรรมการแม่น้ำโขงต่อไป

การประชุมครั้งนี้ยังเป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้ผู้นำจากประเทศสมาชิก รวมทั้ง จีนและเมียนมาร์ ประกาศย้ำถึงความร่วมมือที่มีต่อกันในการจัดการแม่น้ำโขง โดยจะมีการพิจารณาความคืบหน้าของงานที่ได้ปฏิบัติไปแล้วตามแผนยุทธศาสตร์ที่วางไว้ ในเวทีการประชุมนานาชาติและการประชุมสุดยอดคณะกรรมการลุ่มน้ำโขงครั้งแรก เมื่อปี 2553

ก่อนหน้านี้คณะกรรมการลุ่มน้ำโขงได้จัดการประชุมนานาชาติ เพื่อความร่วมมือและความมั่นคงทางน้ำ พลังงาน และอาหาร เป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญด้านน้ำ รวมทั้งหุ้นส่วนด้านการพัฒนาและ ผู้แทนจากประเทศลุ่มน้ำโขง จีน เมียนมาร์ มีโอกาสพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนหน้านี้ ผลจากการประชุมนานาชาติในครั้งนั้นจะนำมาพิจารณาหารือในการประชุมสุดยอดครั้งที่ 2 นี้ ด้วย

การประชุมนานาชาติและการประชุมสุดยอดผู้นำประเทศลุ่มน้ำโขงจะมีขึ้นในวันที่ 5 เมษายน 2557 โดยจัดต่อเนื่องจากเวทีประชุมเตรียมความพร้อม ในวันที่ 3-4 เมษายน และการประชุมนานาชาติ ในวันที่ 2-3 เมษายน สถานที่ในการจัดงานครั้งนี้คือ โรงแรม เดอะ เร็กซ์ เมืองโฮจิมินห์ ประเทศเวียดนาม

ความมั่นคงทางน้ำ พลังงาน และอาหารในบริบทของความเปลี่ยนแปลงด้านสภาพภูมิอากาศ

ภูมิภาคลุ่มน้ำโขงไม่เพียงแต่ต้องเผชิญกับอุปสงค์ด้านน้ำ พลังงานและอาหารที่เพิ่มขึ้นเท่านั้น แต่ยังต้องเผชิญกับสภาวะภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง ส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตรและด้านอื่น ๆ

การพัฒนาลุ่มน้ำโขงไม่ว่าจะเป็นโครงการไฟฟ้าพลังน้ำ และการบริหารจัดการน้ำเพื่อการชลประทาน การเดินเรือและการประมง ขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกัน ทรัพยากรทางน้ำแถบลุ่มแม่น้ำโขงมีค่าประเมินมิได้ ถือเป็นแหล่งประมงภายในประเทศที่ใหญ่ที่สุดในโลก นำมาซึ่งการคมนาคมทางน้ำ และเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่ราบลุ่มมีน้ำท่วมถึงหล่อเลี้ยงชีวิตผู้คนนับล้านที่อาศัยอยู่ บริเวณนี้ ประชากรส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ดังนั้นกระแสการพัฒนา ส่วนใหญ่ของประเทศลุ่มน้ำโขงจึงมุ่งเน้นไปที่การจัดการ น้ำและทรัพยากรทางน้ำ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจรวมทั้งนโยบายลดปัญหาความยากจน

อย่างไรก็ตามภูมิภาคลุ่มน้ำโขงยังต้องเผชิญกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สังคมเมืองและภาคอุตสาหกรรมที่ขยายตัว นำไปสู่อุปสงค์ด้านพลังงาน อาหารและน้ำที่เพิ่มขึ้น ท่ามกลางภาวะการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และทรัพยากรธรรมชาติที่น้อยลง และการพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำ

โครงการผันน้ำเพื่อการชลประทาน การคมนาคม และการประมงได้ส่งผลกระทบต่ออุปทานอาหารและน้ำ ระดับน้ำทะเลหนุนส่งผลกระทบต่อพื้นที่ผลิตอาหารที่ต้องอาศัยน้ำจืด ฝนที่ตกหนักช่วงกลางเดือนธันวาคมปีที่ผ่านมาส่งผลให้เกิดปัญหาน้ำท่วมเฉียบพลันในพื้นที่ทางตอนใต้ของประเทศลาว และทางตอนเหนือของประเทศกัมพูชา

ประเด็นหลักในการประชุมนานาชาติและการประชุมสุดยอดคณะกรรมาธิการลุ่มน้ำโขงครั้งที่สอง จะสะท้อนให้เห็นถึงความเร่งด่วนในการนำเสนอความเชื่อมโยงกันของประเด็นปัญหาเหล่านี้

การประชุมสุดยอดผู้นำจะช่วยตอกย้ำความจำเป็นของเจตจำนงทางการเมืองจากผู้นำชาติสมาชิกในการทำงานร่วมกันเพื่อเอาชนะความท้าทายที่มีต่อพัฒนาอย่างยั่งยืนของภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมประชุมการประชุมนานาชาติยังหารือประเด็นที่เกี่ยวข้องทั้งระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ โดยมุ่งเน้นเรื่องความท้าทายภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

เกี่ยวกับคณะกรรมการแม่น้ำโขง

คณะกรรมการแม่น้ำโขง หรือเอ็มอาร์ซี เป็นหน่วยงานระหว่างรัฐที่ทำงานโดยตรงให้กับรัฐบาลกัมพูชา ลาว ไทย และเวียดนาม บนพื้นฐานการมีประโยชน์ร่วมกันในการจัดสรรทรัพยากรน้ำ และการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน

ในฐานะหน่วยงานที่ให้คำแนะนำและการช่วยเหลือในระดับภูมิภาคในการกำกับดูแลของรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ของทั้ง 4 ประเทศ เอ็มอาร์ซี มุ่งเน้นให้มีการพัฒนาแม่น้ำโขงอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก และลด ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับประชากรและสิ่งแวดล้อมน้ำโขงตอนล่าง

คณะกรรมการฯ ยังให้ความสำคัญสนับสนุนความรู้ด้านเทคโนโลยีและมุมมองที่เกี่ยวข้องกับประเทศลุ่มน้ำ และมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายภูมิภาค เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

คณะกรรมการแม่น้ำโขงก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2538 มีหน้าที่ให้ความรู้ความเข้าใจต่อประเทศสมาชิกเพื่อนำไปสู่การนำเอาข้อตกลงลุ่มน้ำโขงมาปฏิบัติใช้ เป็นคลังความรู้ของภูมิภาคในด้าน การประมง การคมนาคม การจัดการปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง รวมถึงการพัฒนาไฟฟ้าพลังน้ำและการเฝ้าติดตามด้านสิ่งแวดล้อม

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขงและคณะกรรมการบริหารจัดการมีสำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร ประเทศกัมพูชา และนครเวียงจันทน์ สปป.ลาว คณะทำงานแม่โขงระดับชาติเป็นตัวกลางในการประสานงานร่วมกับคณะทำงานของแต่ละประเทศสมาชิก

เอ็มอาร์ซียังทำหน้าที่สร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากหลากหลายสาขาอาชีพ ให้มีโอกาสทำงานและการวางแผนยุทธศาสตร์ร่วมกัน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน และสหภาพเมียนมาร์ มีสถานะเป็นภาคีตามข้อตกลง เราได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากประเทศสมาชิกหุ้นส่วนพัฒนา รัฐบาลประเทศสมาชิก ธนาคารเพื่อการพัฒนา และองค์กรระดับนานาชาติ โดยมีเป้าหมายให้ประเทศสมาชิกมีส่วนร่วมสนับสนุนทุนการดำเนินงานทั้งหมดภายในปี 2573

กำหนดการ

การประชุมสุดยอดคณะกรรมการแม่น้ำโขงครั้งที่ 2

การประชุมเตรียมความพร้อมก่อนการประชุมสุดยอด

3 เมษายน 2557

17.00-19.00 การประชุมเตรียมความพร้อมของคณะทำงานร่วมการจัดการประชุมสุดยอดคณะกรรมการแม่น้ำโขง
ครั้งที่ 2

4 เมษายน 2557

8.30-17.00 เวทีสร้างความสมานฉันท์หุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา

8.30-17.00 การประชุมเตรียมความพร้อมของสภาคณะกรรมการจัดการลุ่มน้ำ (ประชุมลับ)

การประชุมสุดยอดคณะกรรมการแม่น้ำโขงครั้งที่สอง

5 เมษายน 2557

09:00 - 10:00 ลงทะเบียน

09:30 – 10:15 การประชุมระดับหัวหน้ารัฐบาลของประเทศสมาชิกคณะกรรมการจัดการลุ่มน้ำโขง (ประชุมลับ)

10:15 - 10:30 พักรับประทานอาหารว่าง

10:30 การประชุมสุดยอดคณะกรรมการแม่น้ำโขงครั้งที่ 2

(เปิดให้สื่อมวลชนที่ลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม) สถานที่ ห้องโถงใต้สโตน บอลรูม ชั้น 1

10:30 - 10:45 พิธีเปิดอย่างเป็นทางการ

10:45 - 11:00 ปาฐกถาำนำโดย **H.E. Mr. Nguyen Tan Dung**, สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

11:00 - 11:10 ปาฐกถาโดย Samdech Akka Moha Sena Padei Techo Hun Sen (สมเด็จฯ ฮุน เซ็น) นายกรัฐมนตรี ราชอาณาจักรกัมพูชา

11:10 - 11:20 ปาฐกถาโดย **H.E. Mr. Thongsing Thammavong** นายกรัฐมนตรี สาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว

- 11:20 - 11:30 ปาฐกถาโดยผู้แทน จาก ราชอาณาจักรไทย
- 11:30 - 11:40 ปาฐกถาโดย ผู้แทน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน
- 11:40 - 11:50 ปาฐกถาโดย ผู้แทนจากสาธารณรัฐเวียดนาม
- 11:50 - 12:00 ปาฐกถาโดยหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา
- 12:00 - 12:10 พณฯ ท่าน เหวียน ทาน ดง นายกรัฐมนตรี เวียดนาม เสนอคำประกาศ เมืองโฮจิมินห์ “Ho Chi Minh City”
- Declaration
- 12:10 - 12:20 เวทีประชุมรับข้อตกลง คำประกาศ เมืองโฮจิมินห์
- 12:20 - 12:30 การเฉลิมฉลอง สู่อนาคต คณะกรรมการแม่น้ำโขง
- 12:30 - 12:50 ถ่ายภาพร่วมกัน
- 13:00 - 13:30 แลกของขวัญโดย พณฯ ท่าน เหวียน ทาน ดง นายกรัฐมนตรี เวียดนาม ห้อง ชั้นฟลาวเวอร์ บอลรูม
- 13:30 อาหารกลางวัน

ข้อมูลเกี่ยวกับการประชุมสุดยอด คณะกรรมการแม่น้ำโขง

เมื่อปี 2553 คณะกรรมการแม่น้ำโขง ได้จัดการประชุมสุดยอดขึ้นเป็นครั้งแรก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การพัฒนาการจัดการน้ำและทรัพยากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในกลุ่มน้ำโขงเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น และเป็นการประชุมร่วมกันระหว่างผู้นำทางการเมืองระดับสูงสุดของประเทศกลุ่มน้ำโขงเป็นครั้งแรก การประชุมสุดยอดจัดขึ้นในวันที่ 5 เมษายน ซึ่งเป็นวันที่ประเทศสมาชิก ได้แก่ กัมพูชา ลาว ไทย และเวียดนามได้ลงนามสัตยาบันข้อตกลงกลุ่มน้ำโขงร่วมกันเมื่อปี 2538 และกลายมาเป็นชาติสมาชิก คณะกรรมการแม่น้ำโขง การประชุมสุดยอดครั้งที่สองจึงจัดในวันเดียวกัน

การประชุมสุดยอดครั้งแรก นำมาสู่ คำประกาศหัวหินระหว่างผู้นำของรัฐและข้อตกลงในการนำนโยบายต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติของคณะกรรมการแม่น้ำโขงดังต่อไปนี้

ภารกิจหลัก

1. ยอมรับและนำยุทธศาสตร์การพัฒนาและบูรณาการจัดการกลุ่มน้ำไปปฏิบัติใช้อย่างเป็นรูปธรรม
2. เพิ่มศักยภาพในการจัดการความเสี่ยงอุทกภัย ภัยแล้งและระดับน้ำทะเลที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ รวมถึงการจัดระบบเตือนภัยและพยากรณ์อากาศทั่วพื้นที่กลุ่มน้ำโขง
3. สนับสนุนการสร้างกรอบกฎหมายระหว่างประเทศ เพื่อใช้ด้านการสัญจรทางน้ำและเพื่อการค้า
4. วิจัยและนำเสนอภัยเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และส่งเสริมความร่วมมือ กับหุ้นส่วนระดับภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อนำเสนอประเด็นมลภาวะจากหมอกควัน
5. ติดตามและสร้างมาตรการพัฒนาคุณภาพน้ำในพื้นที่ใกล้เคียงกับชายฝั่งกลุ่มน้ำ
6. คงไว้ซึ่งทรัพยากรน้ำและทรัพยากรอื่น เพื่อความหลากหลายของชีวภาพในพื้นที่ชุ่มน้ำและ ป่าของกลุ่มน้ำโขง
7. บังชี้และให้คำแนะนำด้านโอกาส และความท้าทายของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำ และการพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน
8. พัฒนาจัดทำกระบวนการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันข้อมูล กระบวนการเฝ้าติดตามการใช้น้ำ การหารือร่วมกันและกระบวนการคงไว้ซึ่งการไหลกระแสน้ำและคุณภาพน้ำ

9. ซึ่งช่องทางและโอกาสในการขยายความร่วมมือระหว่างหุ้นส่วนตามข้อตกลง และหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาเพื่อนำเสนอประเด็นความท้าทายด้านทรัพยากรน้ำและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งเปิดโอกาสมองหาหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาใหม่ ๆ

หลังจากคำประกาศหัวหิน คณะกรรมาธิการแม่น้ำโขงปฏิบัติงานตามภารกิจหลักดังกล่าวรวมถึงงานด้านประสบความสำเร็จเป็นลำดับดังต่อไปนี้คือ

- การยอมรับยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำโขง โดยสภาคณะกรรมาธิการแม่น้ำโขง และการจัดเตรียมแผนปฏิบัติการ ลุ่มน้ำ เพื่อนำเสนอ และสร้างข้อตกลงร่วมกัน ในการกำหนดภารกิจตามยุทธศาสตร์เพื่อโอกาสในการพัฒนาอย่างมีประโยชน์สูงสุด และลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้แก่
- การจัดการความเสี่ยงอุทกภัย โดยการให้มีระบบประเมินและพยากรณ์ระดับน้ำ ทั้งหมด 22 จุด ตามแนวฝั่งแม่น้ำโขง รวมทั้งมีจุดเตือนภัยสองจุดที่ประเทศจีน โดยเฉพาะในช่วงฤดูน้ำหลาก ตั้งแต่ 1 มิถุนายน ถึง 31 ตุลาคม และช่วงที่ระดับน้ำอยู่ในภาวะวิกฤติ ควรมีการนำเสนอข้อมูลล่าสุดเกี่ยวกับระดับน้ำเวลาเกิดเหตุการณ์น้ำป่าไหลหลากในบริเวณลุ่มน้ำโขง ตลอดเวลา
- สนับสนุนการเดินทางเรืออย่างมีอิสระและสนับสนุนให้มีข้อตกลงเรื่องการคมนาคมทางน้ำระหว่างประเทศกัมพูชา และเวียดนาม เพื่อให้การเดินทางเรือสินค้าระหว่างสองประเทศเป็นไปอย่างอิสระ
- สนับสนุนกระบวนการส่งเสริมคุณภาพน้ำ ที่ตกลงร่วมกันเมื่อปี 2554 โดยสภาคณะกรรมาธิการแม่น้ำโขง และนำไปสู่การทำกิจกรรมเกี่ยวกับการตรวจวัดคุณภาพน้ำและ สาธารณสุขเชิงนิเวศ
- นำเสนอผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการรวบรวมข้อมูลเชิงอุตุนิยมวิทยา และการคาดการณ์ด้านสภาพภูมิอากาศในอนาคต บ่งชี้สภาพการณ์ภูมิอากาศในอนาคต และทำความเข้าใจกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาอุทกภัย ภัยแล้ง ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ และความมั่นคงทางอาหารในภูมิภาค
- พัฒนาเครื่องมือและแนวคิดใหม่ในการส่งเสริมการรับรู้เรื่องโครงการไฟฟ้าพลังน้ำอย่างยั่งยืน รวมทั้งสร้างเครื่องมือประเมินความยั่งยืน คำแนะนำด้านการออกแบบเบื้องต้น และกลไกในการแบ่งผลประโยชน์ร่วมกันตามที่ผู้วางนโยบายได้ตกลงร่วมกันไว้

- การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างประเทศสมาชิกกับประเทศจีน มีความถี่เพิ่มขึ้น เช่นการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านอุทกศาสตร์เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเดือน และความถี่ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน จากหนึ่งครั้งเป็นสองครั้งต่อวัน ข้อมูลเหล่านี้มีประโยชน์ในการประเมินระดับน้ำของประเทศลุ่มน้ำโขง

การประชุมสุดยอดผู้นำคณะกรรมาธิการแม่น้ำโขงครั้งที่สองจะเป็นโอกาสที่หัวหน้าคณะรัฐบาลจากประเทศสมาชิกทั้งสี่ประเทศ จะได้ติดตามความก้าวหน้าของข้อตกลงหัวหน้า และประเมินการเตรียมความพร้อมของประเทศสมาชิกในการทำงานตามกรอบของคณะกรรมาธิการฯ และนำไปสู่กระบวนการในการกระจายการปกครอง การจัดการด้านการเงิน และการจัดการของคณะทำงานหลักเรื่องการบริหารจัดการลุ่มน้ำ อีกทั้งยังเป็นเวทีให้ หัวหน้าคณะรัฐบาลของประเทศสมาชิกได้หารือร่วมกันเพื่อกำหนดทิศทางเชิงยุทธศาสตร์และการพัฒนาลุ่มน้ำโขง และนโยบายของคณะกรรมาธิการเพื่อเอาชนะความท้าทายต่อการร่วมมือระดับภูมิภาคต่อไป

ข้อเท็จจริง และสถิติสำคัญ

- แม่น้ำโขงเป็นแม่น้ำที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 10 ของโลก มีเอกลักษณ์ ความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายทางทรัพยากรธรรมชาติ มากมาย เช่น ปลาบึก และโลมาอิรวตี มีพืชพรรณที่มีความหลากหลายถึง 20000 ชนิด และพันธุ์ปลามากกว่า 850 สายพันธุ์ที่อาศัยและขยายเผ่าพันธุ์อยู่ในพื้นที่ราว 795,000 ตารางกิโลเมตร จากด้านตะวันออกของที่ราบสูงอินโดจีน ถึงสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง
- เศรษฐกิจ ลุ่มน้ำโขงตอนล่างมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีประชากรราว หกสิบล้านคน อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว และ กำลังเผชิญกับการขยายตัวของประชากรอย่างรวดเร็ว ทำให้อาจเกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ เช่นการชลประทานเพื่อการเกษตรกรรม สังคมเมืองและสังคมอุตสาหกรรมที่ขยายตัว การผลิตกระแสไฟฟ้า และผลผลิตอาหาร แม้ว่าเศรษฐกิจระดับภูมิภาคจะขยายตัว แต่ประชากรยังคงยากจน และไม่สามารถเข้าถึงสาธารณูปโภคและสุขอนามัยขั้นพื้นฐานและการจ้างงานอย่างพอเพียง ทำให้เกิดช่องว่างทางสังคมอยู่มากในภูมิภาค
- แอ่งน้ำส่วนที่ลึกสุดของแม่น้ำโขงอาจมีความลึกถึง 90.5 เมตร สระเหล่านี้เกิดขึ้นตามธรรมชาติ แม่น้ำสายเล็กสายน้อยมากมายที่แยกสาขาออกมาจากแม่น้ำโขง เป็นที่พักอาศัยและวางไข่ของปลาน้ำจืดขนาดใหญ่ช่วงหน้าแล้ง สระน้ำลึกที่เกิดขึ้นนี้อาจส่งผลกระทบต่อวิวัฒนาการของระบบการอพยพของสิ่งมีชีวิตในลุ่มน้ำโขงได้
- แหล่งน้ำในลุ่มน้ำโขงตอนล่างจัดเป็นพื้นที่การประมงน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในโลก ให้ผลผลิตสูงถึง 3.9 ล้านตันต่อปี และมีมูลค่าสูงถึง 3.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ประชากรกว่า 40 ล้านคนอาศัยการประมงในพื้นที่เพื่อประกอบอาชีพและดำเนินชีวิต เป็นแหล่งอาหารและโปรตีนธรรมชาติที่มีความสำคัญยิ่ง การประมงในกัมพูชาสร้างรายได้ราว 12% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ซึ่งมากกว่าการส่งออกข้าว สำหรับประเทศลาวมูลค่าการประมง

น้ำจืดลุ่มน้ำโขง คิดเป็น 7% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ การประมงลุ่มน้ำโขงยังสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยและเวียดนามได้มากกว่า 750 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี

- ปริมาณการบริโภคปลาและสัตว์น้ำในภูมิภาคโดยเฉลี่ยมีประมาณ 45.5 กิโลกรัมต่อหัวต่อปี มากกว่าปริมาณเฉลี่ยของโลกซึ่งอยู่ที่ 17 กิโลกรัมต่อหัวต่อปี
- แม่น้ำโขงเป็นพื้นที่ที่มีการตื่นตัวด้านการพัฒนาไฟฟ้าพลังน้ำมากที่สุดในโลก ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา โครงการไฟฟ้าพลังน้ำจากแม่น้ำโขงมีสามารถผลิตกระแสไฟฟ้าแจกจ่ายไปตามลุ่มน้ำโขงตอนล่างได้เพียง 3235 เมกกะวัตต์ ทั้ง ๆ ที่มีศักยภาพในการผลิตไฟฟ้าสูงสุด 30000 เมกกะวัตต์ ปริมาณการผลิตใช้ไฟฟ้าจากโครงการไฟฟ้าพลังน้ำบริเวณนี้ยัง น้อยกว่า 5% ของกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมด้วยซ้ำ
- กำลังมีการก่อสร้างเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตได้เพิ่มเติมอีก 3209 เมกกะวัตต์ โครงการไฟฟ้าพลังน้ำเพิ่มเติม ตั้งอยู่ที่ประเทศลาว ชายแดนไทย-ลาว และ ประเทศกัมพูชา
- แม่น้ำโขงเป็นเส้นทางสัญจรธรรมชาติทางน้ำมาเป็นเวลาหลายพันปีแล้ว แม่น้ำโขงและลุ่มน้ำโขงตอนในมีสาขาแม่น้ำ มากมายและเป็นเส้นทางสัญจรสำคัญโดยเฉพาะในช่วงน้ำหลากซึ่งมีความยาวนานถึงแปดเดือนต่อปี
- ทุกวัน นี้ การค้าทางน้ำภายในประเทศลุ่มน้ำโขงยังคงเติบโต การขนส่งทางน้ำระหว่างจีน และไทยมีปริมาณสูงถึง 4.5 แสนตันต่อปี เวียดนามก็ใช้แม่น้ำเป็นเส้นทางหลักในการขนส่งสินค้ากว่า 1 ล้านตันต่อปี ไม่ว่าจะเป็นข้าว อุปกรณ์ก่อสร้าง และสินค้าอุปโภคบริโภคอื่น ๆ ลาวเองก็ใช้เรือขนาดเล็กบรรทุกสินค้าทางการเกษตร และอุปกรณ์ก่อสร้างส่งไปตามพื้นที่ต่าง ๆ เช่นเดียวกันกัมพูชา
- **อุณหภูมิที่เพิ่มสูงขึ้น และฝนตกหนักนำมาสู่ปัญหาภัยแล้งและอุทกภัยในพื้นที่ต่าง ๆ** ทศวรรษที่ผ่านมาโลกเรามีอุณหภูมิสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ ประมาณการณ์ว่าค่าเฉลี่ยของฝนที่ตกอาจเพิ่มขึ้นถึง 200 มิลลิเมตรต่อปี น้ำทะเลที่สูงขึ้นและน้ำทะเลที่ทะลักเข้าพื้นที่น้ำจืด ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศวิทยาที่บอบบาง และพื้นที่กสิกรรมในลุ่มน้ำโขง ซึ่งจัดเป็นแหล่งผลิตอาหารหลักของภูมิภาค ระดับน้ำทะเลในมหาสมุทรที่สูงขึ้นโดยเฉลี่ย 3 มิลลิเมตรต่อปี ส่งผลน้ำทะเลหนุนเข้าพื้นที่ส่วนใหญ่ของสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงในศตวรรษนี้ ทำลายผลผลิตทางการเกษตรและอาจ ทำให้ผู้คนหลายล้านคนต้องอพยพที่อยู่อาศัย
- **ลุ่มน้ำโขงตอนล่างต้องสูญเสียรายได้โดยเฉลี่ยที่ 60-70 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปีจากภาวะน้ำท่วมฤดูมรสุม** อย่างไรก็ตามหากมองในแง่ดีแล้ว น้ำท่วมก็ส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อภูมิภาคในด้านผลผลิตทางการเกษตรสูงถึง 8 พันถึงหนึ่งหมื่นล้านเหรียญสหรัฐ อย่างไรก็ตามลุ่มน้ำโขงมีความเปราะบางต่อสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงและอาจ ต้องเผชิญกับอุณหภูมิเฉลี่ยที่สูงขึ้นราว 0.8 องศาเซลเซียสภายในปี 2573
- ประมาณ 60% ของลุ่มน้ำโขงตอนล่างประกอบไปด้วย ที่ลุ่มต่ำมรสุมเขตร้อน ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยหลักของผู้คนส่วนมาก ซึ่งมีความหลากหลายของพืชพรรณและสัตว์น้ำ
- ประชากรหนึ่งในสี่ของพื้นที่ลุ่มน้ำโขงตอนล่างมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ยากจน อาชีพเกษตรกรรมเป็นหนึ่งในทางเลือกแรกที่บ้านจะทำเพื่อหาเลี้ยงชีพ และลดปัญหาความยากจน ลุ่มน้ำโขงเป็นพื้นที่หลักสร้าง

รายได้และให้อาหารเลี้ยงชีพกว่า ประชากรกว่า 60% ในภูมิภาค ชาวนาในภูมิภาคนี้สามารถปลูกข้าวเลี้ยงคนได้มากถึง 300 ล้านชีวิตต่อปี แม้ว่าปริมาณการผลิตอาหารภายในประเทศก็เพียงพอและเวียดนามยังจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริม แต่ปริมาณอาหารจากภาคเกษตรยังคงพอเพียงต่อความต้องการในระยะกลาง ประเทศไทยยังคงเป็นผู้ส่งออกข้าวรายหลัก แต่มีความเป็นไปได้ที่เวียดนามจะต้องสร้างผลผลิตเพื่อการส่งออกเพิ่มขึ้นเพื่อชดเชยกับปริมาณการบริโภคในประเทศ

- พื้นที่ชลประทานในพื้นที่ลุ่มน้ำโขงตอนล่างมีมากถึง 12500 แห่ง แต่อย่างไรก็ตามมีพื้นที่การเกษตรน้อยกว่า 10 เปอร์เซ็นต์ที่ได้รับประโยชน์จากการชลประทานในช่วงหน้าแล้ง การปลูกพืชผักเชิงผสมถือเป็นวิธพัฒนาการเกษตรที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์กับพื้นที่เพาะปลูก การปลูกพืชที่ให้ราคาดีกว่าข้าวและใช้ปริมาณน้ำน้อยกว่าข้าวอาจช่วยปรับปรุงการใช้น้ำได้ เป็นการช่วยแก้ปัญหาความต้องการด้านอาหารและเพิ่มช่องทางทำกินและสร้างรายได้ให้กับ เกษตรกร นาข้าวมีไว้เพื่อผลิตอาหารแต่เราก็อาจใช้นาข้าวเป็นพื้นที่รับน้ำลดปัญหาน้ำท่วม เพื่อกักเก็บน้ำบาดาล หรือสร้างเสถียรภาพให้กับกรไหลของแม่น้ำได้ รวมถึงการผันน้ำเพื่อการเกษตร การประมงและปศุสัตว์แบบ ผสมผสานควบคู่กันไป
- ชาวบ้านที่อาศัยอยู่บริเวณสองฝั่งแม่น้ำโขงทั้งฝั่งไทย และลาวแสดงความกังวลต่อระดับน้ำในแม่น้ำโขงที่สูงขึ้นกว่าปกติ เมื่อช่วงต้นปีนี้ อย่างไรก็ตามข้อมูลของคณะกรรมการพบว่ **ระดับน้ำในแม่น้ำโขง เพิ่มสูงขึ้นกว่าค่าเฉลี่ย ตั้งแต่เมื่อเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมาจนถึงต้นเดือนมีนาคมปีนี้แล้ว**
- ยกตัวอย่างเช่น ระดับน้ำในลำน้ำโขงเพิ่มขึ้นสูงกว่าระดับที่วัดได้ในช่วงเวลาเดียวกัน ฝนที่ตกหนักทางภาคใต้ของจีน และ ตอนเหนือของลาวเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ระดับน้ำในแม่น้ำโขงเพิ่มสูงขึ้น เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา ระดับน้ำในอำเภอเชียงแสน ลดลงอย่างรวดเร็วกว่า 1 เมตร ซึ่งอยู่ในระดับน้อยกว่าการประเมินผลระยะยาวแต่กลับเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว คาดว่าการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำอย่างรวดเร็วนี้เกิดจากฝีมือของมนุษย์

ห้องทำงานสำหรับสื่อมวลชน และกิจกรรมที่น่าสนใจ

ห้องทำงานสื่อมวลชน

ห้อง Camellia Room ชั้นสองของโรงแรม The Rex Hotel เปิดให้บริการตั้งแต่วันที่ 2-5 เมษายน มีพื้นที่สำหรับสื่อมวลชนและระบบอินเทอร์เน็ตไร้สาย การให้สัมภาษณ์กับสื่อมวลชนจะจัดที่ห้องนี้

สงวนสิทธิ์การใช้ห้องทำงานแก่สื่อมวลชนที่ลงทะเบียนเข้าร่วมงานประชุมเท่านั้น และควรแสดงบัตรสื่อมวลชนที่ออกโดยคณะกรรมการแม่ข่ายโขงตลอดเวลาเพื่อประโยชน์ในการใช้งาน

สื่อมวลชนที่เข้าร่วมการประชุมสามารถรับบัตรสื่อมวลชนได้ที่ห้องนี้

กิจกรรมที่น่าสนใจสำหรับสื่อมวลชน

- ผู้นำประเทศสมาชิกคณะกรรมการฯ ถ่ายภาพร่วมกัน ในเวลา 12.30 ของวันที่ 5 เมษายน ห้องโลดส์ บอลรูม
- การแถลงข่าวอย่างเป็นทางการ ในเวลา 13.00 ของวันที่ 5 เมษายน โดยนายกรัฐมนตรีเวียดนาม ห้องซันฟ ลาวเวอร์ บอลรูม
- ข่าวสำหรับสื่อมวลชน โดยคณะเลขาธิการคณะกรรมการแม่ข่ายโขง เกี่ยวกับความสำเร็จของการประชุมสุดยอดผู้นำ สำหรับเผยแพร่ในวันที่ 5 เมษายน
- ข่าวสำหรับสื่อมวลชน โดยเลขาธิการคณะกรรมการแม่ข่ายโขง เกี่ยวกับผลลัพธ์ ของการประชุมนานาชาติ สำหรับเผยแพร่ในวันที่ 3 วันที่ที่การประชุมเสร็จสิ้น
- หากท่านประสงค์สัมภาษณ์ผู้แทนของประเทศสมาชิกเอ็มอาร์ซี จีน เมียนมาร์และหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา ขอความกรุณาติดต่อฝ่ายสื่อสารเพื่อการประสานงานล่วงหน้า
- รูปภาพความละเอียดสูงของงานประชุม ทางสำนักงานฯ จะเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ สำหรับสื่อมวลชนที่ต้องการนำรูปภาพเหล่านั้นไปใช้ ขอความกรุณาแสดงเครดิตแหล่งที่มาภาพจากคณะกรรมการแม่ข่ายโขง
- มีบทปาฐกถาสำหรับเผยแพร่ที่ห้องทำงานสื่อมวลชน

สื่อมวลชนที่ลงทะเบียนเข้าร่วมงานสามารถเข้าร่วมการประชุมนานาชาติได้ทุกห้องประชุม และห้องประชุมหลักของการประชุมสุดยอดผู้นำลุ่มน้ำโขงเท่านั้น ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประชุม กรุณาเยี่ยมชมเว็บไซต์

<http://www.mrcsummit.org/>

